

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

Lausunto Kannuksen kaupungin valtuustoaloitteisiin kuntajaon muuttamisesta

Kaupunginhallitus 17.02.2026 § 40
718/00.04.01/2025

Valmistelija hallintopäällikkö Teemu Turpeinen

Kannuksen kaupunginvaltuustossa on tullut vireille 14.4.2025 kaksi valtuustoaloitetta, joissa esitetään kuntajaon muuttamista Kalajoen kaupungin alueella:

1. Valtuutettu Ari Tiittasen ynnä muiden aloite, jossa esitetään, että Kannuksen kaupunki aloittaa viipymättä tunnustelut neuvottelujen aloittamiseksi, joiden tavoitteena on muodostaa Lestijoen kaupunki. Lestijoen kaupunki muodostettaisiin yhdistämällä Kannuksen kaupunkiin Lestijärven ja Toholammin kunnat sekä entisen Himangan kunnan alue. Aloitteen johdosta Kannuksen kaupunginhallitus on 7.10.2025 päättänyt kutsua Toholammin ja Lestijärven kunnanhallitukset ja johtavat viranhaltijat yhteiseen keskustelutilaisuuteen koskien yhteistyön kehittämistä Lestijokilaakson kuntien kesken.
2. Valtuutettu Timo Pajan ynnä muiden aloite osakuntaliitosneuvottelujen aloittamisesta Kalajoen kaupungin kanssa Ainalin kylän liittämiseksi Kannuksen kaupunkiin. Kannuksen kaupunginhallitus on teettänyt asian johdosta kyselyn, jossa Ainalin kyläläisten on ollut mahdollista ottaa kantaa ehdotukseen kylän siirtämisestä Kannuksen kaupunkiin. Kannuksen kaupunginhallitus päättänyt 16.12.2025 merkitä kyselyn tulokset tiedokseen ja pyytää Kalajoen kaupungin lausuntoa asiasta. Kannuksen kaupunginhallituksen lausuntopyyntö ja raportti kyselyn tuloksista on **oheismateriaalina**.

Kuntajaon muuttamisesta ja kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan säädetään kuntarakennelaissa (1698/2009). Sen 11.1 §:n mukaan esityksen kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan voi tehdä muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto, kuntien valtuustot yhdessä, kunnan jäsen tai ministeriö. Lain 13 §:n mukaan yksittäisen kunnan ja kunnan

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

jäsenen esityksessä kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan on perusteltava kuntajaon muuttamisen tarve ja selvitettävä, miten 4 §:ssä säädetty kuntajaon muuttamisen ja 19 §:n 2 momentissa säädetty päätöksenteon edellytykset täyttyvät. Kunnan esityksestä tulee ilmetä, miten asiaa on valmisteltu muiden muutoksen kohteena olevien kuntien kanssa. Esitykseen tulee liittää muiden kuntien valtuustojen lausunnot. Esityksessä on tarpeellisella tarkkuudella ilmoitettava kyseessä olevat alueet.

Kuntarakennelain 4.1 §:n mukaan kuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos edistää lain 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa: 1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä; 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita; 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta. Kuntajaon muuttaminen on strateginen ratkaisu tulevaisuuden tarpeisiin ja kuntarakennelain perustelujen mukaan kuntajaon muuttamisen edellytyksiä tulee näin ollen arvioida myös alueen tulevan kehityksen kannalta. Vaikutuksia tulee siten arvioida sekä alueella nykyisin asuvien asukkaiden ja elinkeinonharjoittajien että alueelle myöhemmin mahdollisesti tulevien uusien asukkaiden ja elinkeinonharjoittajien näkökulmasta.

Esitys Kalajoen kaupunginhallituksen lausunnoksi

Kannuksen kaupungin valtuustoaloitteet alueen luovutusesityksistä

Kalajoen kaupunginhallitus ei pidä millään muotoa hyväksyttävänä sitä, että Kannuksen kaupunki on ryhtynyt valtuustoaloitteidensa pohjalta yksipuolisesti toimenpiteisiin, jotka tähtäävät toisen kunnan alueiden liittämiseen Kannuksen kaupunkiin, koskivatpa nämä alueet sitten yksittäistä kylää taikka toisen kunnan merkittävää taajamaa. Kalajoen kaupunginhallitus katsoo, että kuntien tulee toimenpiteissään keskittyä niiden asioiden ja olosuhteiden edistämiseen, joissa järjestämisvastuu ja toimivalta kuuluvat kunnille – tiedotusvälineiden välityksellä tehdyt alueluovutusesitykset, vaikka ne ovat maailmanpolitiikassakin tänä päivänä

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

esillä, eivät edistä kuntien välistä yhteistyötä eivätkä auta saavuttamaan mitään kestävää lopputulosta. Kalajoen kaupungilla on nyt ja myös tulevaisuudessa kyvykkyys huolehtia kunnallisten palvelujen järjestämisestä asukkailleen – koko kunnan alueella.

Kalajoen kaupunginhallitus pitää paheksuttavana myös sitä, että Kannuksen kaupunginhallitus on omavaltaisesti ja neuvottelematta Kalajoen kaupungin kanssa teettänyt kyselyitä Kalajoen kaupunkiin kuuluvan Ainalin kylän asukkaille. Kalajoen kaupunki ei ota kantaa Kannuksen kaupungin mahdollisiin kuntaliitosneuvotteluihin muiden kuntien kanssa mutta pitää varsin erikoisena esitystä Kalajoen kaupungin Himangan osan liittämisestä uuteen perustettavaan kaupunkiin vaikka Kannuksen kaupungilla ei ole asiassa mitään toimivaltaa.

Menettelylliset näkökohdat

Esitys Ainalin kylän siirtämisestä Kannuksen kaupunkiin on tullut vireille valtuustoaloitteella, jota Kannuksen kaupunginvaltuusto ei ole käsittelyssään hyväksynyt eikä asiassa näin ollen ole kysymys kuntarakennelain 11.1 §:n mukaisesta kunnan valtuuston tekemästä aloitteesta. Valtuustoaloitteessa esitetään, että ”että Kannuksen kaupunki aloittaa osakuntaliitosneuvottelut Kalajoen kaupungin kanssa Ainalin kylän liittämiseksi takaisin Kannuksen kaupunkiin”. Kyseessä ei ole tällöin myöskään kunnan jäsenen tekemä esitys kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan vaan ainoastaan valtuustoaloite asiaa koskevien neuvottelujen aloittamisesta. Edellä olevaan viitaten Kalajoen kaupunginhallitus toteaa, että siirtoasian vireillepano ei ole tapahtunut kuntarakennelaissa säädetyllä tavalla, joten asiaa ei voida käsitellä Kalajoen kaupungin toimielimissä kuntarakennelain mukaisena esityksenä kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan eikä valtuuston lausunnon hankkiminen asiassa näin ollen ole tässä tilanteessa aiheellista.

Kuntajaon muuttamisen edellytykset

Kalajoen kaupunginhallitus pitää erikoisena, että hanke Ainalin kylän liittämisestä Kannuksen kaupunkiin on lähtenyt liikkeelle ryhmästä Kannuksen kaupungin valtuutettuja eikä suinkaan Ainalin kylän asukkaista,

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

joita asia ensisijaisesti koskettaa. Kannuksen kaupunginhallitus on pyrkinyt edistämään siirtohanketta Ainalin kyläläiselle suorittamallaan kyselyllä, jonka tuloksena ilmoitettiin enemmistön kyläläisistä kannattavan kylän liittämistä Kannuksen kaupunkiin. Ainalin kylällä on asukkaita tarkemmasta aluerajauksesta riippuen noin 50 henkeä joista 27 henkilön ilmoitettiin vastanneen kyselyyn. Koska noin puolet asukkaista jätti vastaamatta tehtyyn kyselyyn, ei kyläläisten enemmistön mielipiteestä voida tehdyn kyselyn perusteella tehdä vielä kovinkaan pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Kyselyn osalta merkillepantavaa on lisäksi se, että kylän siirtämiseen myönteisesti suhtautuneet perustelivat kantaansa lähinnä ainoastaan tien kuntoon ja terveystalveluihin liittyvillä näkökohdilla.

Kyselyvastauksissa mainitulla tien kunnolla viitataan valtion ylläpitämään maantiehen ja terveystalveluilla puolestaan hyvinvointialueen järjestämiin palveluihin. Näissä kummassakaan ei ole kysymys kunnan järjestämistä palveluista eikä Ainalin kylän siirtäminen toiseen kuntaan kuntajakoa muuttavalla tavalla edistäisi millään tavoin kuntarakennelain tarkoittamalla tavalla kummankaan kunnan edellytyksiä vastata järjestämisvastuulleen kuuluvien palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lisäksi siitä, millaisiksi nämä kyselyssä esiin tulleet infrastruktuuri- ja sote-palvelut tällä hetkellä koetaan ei voida tehdä päätelmiä siitä millaisina nämä muiden julkisyhteisöjen vastuulla olevat palvelut tulevaisuudessa järjestetään.

Kalajoen kaupungilla kokoluokaltaan yli puolet Kannuksen kaupunkia suurempana on hyvät toiminnalliset edellytykset huolehtia palvelujen järjestämisestä ja tasapainoinen talous mahdollistaa sen, että palveluita pystytään tarjoamaan laadukkaasti koko kunnan alueella myös tulevaisuudessa. Kalajoen kaupunki huolehtii palvelutarjontansa kehittämisestä, kysyy tätä varten itse tarvittaessa kaupunkilaisten ja yhteiskumppanien näkemyksiä ja mielipiteitä sekä hyödyntää asiantuntijoiden osaamista silloin kun ulkopuoliset näkemykset asukkaiden palvelujen ja elinolosuhteiden kehittämisessä ovat tarpeen.

Ainalin kylän siirtäminen osaksi Kannusta johtaisi myös kylän asukkaiden verotuksen kiristymiseen sekä tulo- että kiinteistöverotuksen osalta. Kunnallisveron osalta kahden keskituloisen työssäkäyvän taloudessa

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

erotus maksettavan veron määrässä on noin tuhat euroa vuodessa Kalajoen eduksi. Vastaavasti myös kiinteistöverotus on Kalajoella Kannukseen nähden kevyempää.

Edellä esiintuotujen seikkojen perusteella voidaan kuntarakennelaissa säädettyjen kuntajaon muuttamista koskevien lakisääteisten edellytysten valossa todeta, ettei edellytyksiä kuntajaon muuttamiselle Ainalin kylän taikka laajemminkaan entisen Himangan kunnan alueen osalta ole olemassa.

Kaupunginjohtaja Puoskari Jukka

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä edellä olevan esityksen Kalajoen kaupungin lausunnoksi Kannuksen kaupunginvaltuuston kuntajaon muuttamista koskeviin aloitteisiin.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan esityksen yksimielisesti.

Merkittiin, että valtuuston puheenjohtaja Miika Heikkilä poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 15.17.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Kalajoella 20.2.2026

Minna Roiko

toimistosihteeri

Tämä asiakirja on järjestelmällekirjoitettu

Kaupunginhallitus

§ 40

17.02.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 40

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.